

samtidigt, nemlig § 77, men for andre Partier, for andre Retninger kan der være Spørgsmaal af ganske den samme Betydning eller en endnu større Betydning end den, som § 77 havde for Konseilspræsidenten. Altsaa, ikke en Gang Konseilspræsidenten, der dog udtalte Ønsket om Begrænsningen, kunde blive staaende derved. I samme Aandedræt vilde han have en anden Paragraf, der ikke berører denne Sag, forandret. Der kunde være mange Medlemmer i dette Ting og ude i Befolkningen, som vilde mene, at vi, naar vi gik til en Grundlovsforandring og en Forandring af Valgretsbestemmelserne, først og fremmest maatte tage Kvinderne med. Der er heller ingen Tvivl om, at Kvinderne vilde føle sig i højeste Grad tilside-satte og krænkede, om man skred til en Grundlovsforandring uden at tage Kvindernes Valgret og Valgbarhed med. Det er et Spørgsmaal, som for mange udenfor Salen og vistnok ogsaa for en Del her i Salen vil være af nok saa stor Betydning som en Forandring af § 77 for Konseilspræsidenten. Der er Spørgsmaalet om Valgretsaldere; alle ere vel enige om, at 30 Aars Alderen er en meningsløs høj Alder. Der er intet andet Land, hvor den er saa høj. Nogle ville gaa ned til 25 Aar, andre som Socialdemokraterne til 22 Aar eller ogsaa til 21 Aar som Fuldmyndighedsaldere. Nedsættelsen af Valgretsaldere er et brændende Krav for mange Mennesker, der danne Ungdomsforeninger, Valgretsforeninger. Jeg tror endogsaa, at det ærede Medlem for Løvel har spillet en ret betydelig Rolle i en Forening, „de unges Valgret“, og den kræver netop dette Spørgsmaal sat paa Dagsordenen og taget op. Det er altsaa ikke nemt at begrænse en Grundlovsforandring, det er en vanskelig Vej, hvorimod den Vej, der her er anvist, er let og jævn og til enhver Tid farbar. Og saa rejser der sig mange andre Spørgsmaal. Nu nævnte den højtærede Konseilspræsident, at han holdt paa Enmandskredse; fra anden Side vil man drage det store Spørgsmaal om Forholdstalsvalg i store Valgkredse frem, der vil komme Strid og Diskussion, hvorved Tiden i alt Fald let vilde kunne trækkes ud og Aarene let kunne gaa, men den nuværende Ordning er uholdbar.

Jeg har ikke stærkt fremdraget Spørgsmaalet om Land og By, Landbefolkningen og Bybefolkningen, men jeg har nævnt, hvad man naturligvis maatte nævne her, at det under den nuværende Ordning er Bybefolkningen, der særlig forurettes, og det har

sin store Betydning. Der vil komme Spørgsmaal paa den politiske Dagsorden i de kommende Aar, hvor ikke en Gang Flertallet her vilde være tjent med at gennemføre en Ordning, der i hvert Fald let kunde mistænkes for at krænke visse Interesser, uden at Flertallet her i Salen er i grundlovmæssig Orden — og et retfærdigt Flertal. Det vil netop have sin store Fare at sætte saadanne Spørgsmaal paa Dagsordenen og løse dem, uden at alle Ting ere, som de skulle være efter Grundlovens og Retfærdighedens Krav. Men jeg lagde ikke Hovedvægten paa Interesse-delingen mellem By og Land, skønt ingen Realpolitiker kan se bort derfra, skønt vitterligt netop den nuværende Lovgivningsmagts Sammensætning let giver Lovgivningen et ensidigt agrarisk Præg, et Klassepræg, som den netop efter Grundlovens Mening ikke skal have. Nej, jeg lagde Hovedvægten paa, at den almindelige Valgret krænkes i sin Rod, i sine Principper og sin Aand ved den nuværende Ordning, og den krænkes hvert Aar, den bestaar, ved hvert Folketingsvalg, der afholdes, indtil vi faa en forandret Ordning. De Partier, der repræsentere de ny Anskuelser, de fremskredne Anskuelser, maaske fejle, maaske fejle efter Konseilspræsidentens og andres Meninger, andre Anskuelser end de herskende, ere for svagt repræsenterede. Socialdemokratiet, som jeg har den Ære at tilhøre, har 16 Mand, vi mønstrede 55,000 Stemmer ved sidste Valg, skønt vi kun havde opstillet Kandidater i Halvdelen af Landets Kredse, men vi skulde i Forhold til dette Stemmeantal, hvis jeg ikke tager fejl, have haft 24—25. Altsaa, de Anskuelser ude i Befolkningen, som Socialdemokratiet repræsenterer, krænkes eller tilsidesættes.

Den højtærede Konseilspræsident nævnte nogle Tal om, hvorledes By og Land vilde blive repræsenterede, hvis Grundlovens § 32 blev opfyldt. Jeg er naturligvis ikke i Stand til at bedømme disse Tal, da Konseilspræsidenten ikke gennemgik det Materiale, der laa til Grund for dem. Han nævnte saaledes, at der vilde blive 25 ny By- og 18 ny Landkredse. Det kommer for Resten an paa, hvorledes man ordner Kredsene. Man behøver nemlig ikke at faa rene Bykredse eller rene Landkredse, man kan faa blandede Kredse, men i hvert Fald vil Bybefolkningen faa en forøget Repræsentation, men det er ikke Hovedsagen. Det Parti, jeg tilhører, vilde faa en forøget Repræsentation efter Grundloven og Retfærdigheden og selve Valgrettens